

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Yhteisellä ymmärryksellä yhteiseen tietoon – Yhteentoimivuusmenetelmä & -alusta ja tiedon hallinnan yhteistoimintamalli

YTI rytinä

23.1.2018 Suvi Remes, VM

Digitalisoidaan julkiset palvelut / Yhteinen tiedon hallinta (YTI) -hanke

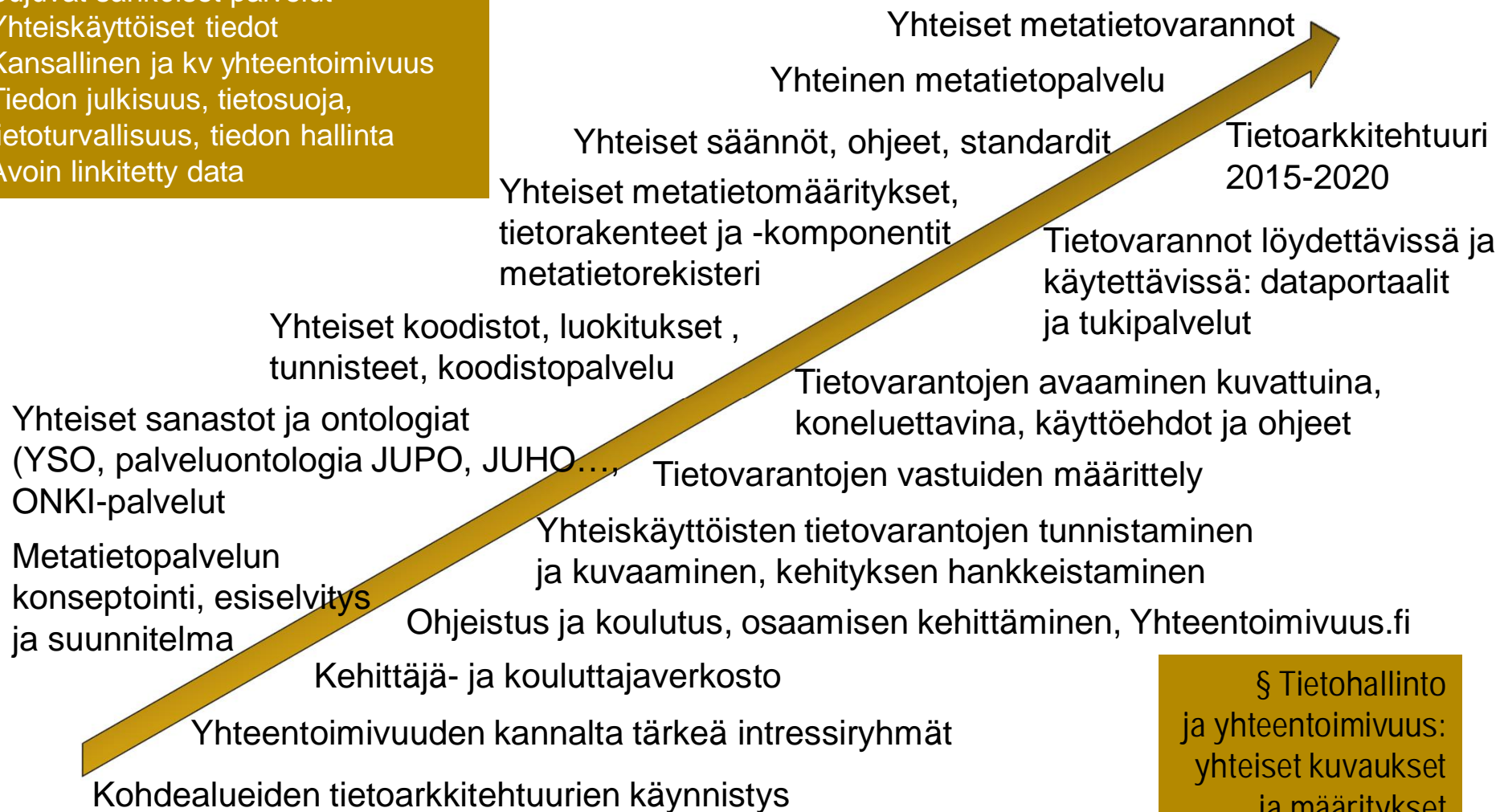

Jotain uutta – jotain vanhaa – jotain lainattua
Niistä on yhteentoimiva tiedon hallinta tehty

Julkisen tietoarkkitehtuurin kehittämispolku 2011-2014

Sujuvat sähköiset palvelut
Yhteiskäyttöiset tiedot
Kansallinen ja kv yhteentoimivuus
Tiedon julkisuus, tietosuoja,
tietoturvallisuus, tiedon hallinta
Avoin linkitetty data

Ratkaistava asia?

Hallitusohjelman mukaan julkisten palveluiden digitalisoinnin yksi keskeinen tavoite on, että jatkossa **uutta tietoa kysytään** kansalaiselta tai yritykseltä **vain kerran**.

YTI – Yhteinen tiedon hallinta – on osa *Digitalisoidaan julkiset palvelut* -kärkihankekokonaisuutta. Työn tavoitteena on

- luoda edellytykset julkisen hallinnon yhtenäiselle tiedon hallinnalle ja vahvistaa tiedon järjestelmällistä ja tavoitteellista määrittelyä ja käsittelyä.
- sujuvoittaa kansalaisen asiointia ja palvelupolkuja yhtenäistämällä julkisen hallinnon tiedon määrittelyä ja kehittämällä tiedon jakamisessa tarvittavaa infrastruktuuria.
- rohkaista tehostamaan jo olemassa olevan tiedon monipuolista käyttöä.

Julkisen hallinnon toimijoiden kannalta hankkeen toimenpiteet tarkoittavat tiedon tuotannon taustaprosessien digitalisointia.

new European Interoperability Framework (EIF)

Member States should include interoperability skills in their interoperability strategies, acknowledging that interoperability is a multi-dimensional issue that needs awareness and skills in legal, organisational, semantic and technical.

Interoperability should be guaranteed in a sustainable way and not as a one-off target or project. As common components and interoperability agreements are the results of work done by public administrations at different levels (local, regional, national, and EU), coordination and monitoring requires a holistic approach.

LEGAL				
Compliance with legislation	Bridging legislation	Service terms and conditions	Data sharing principles	
ORGANISATIONAL				
Organisational structures	Collaboration	Service level policies	Governance processes	Business models
SEMANTIC				
Vocabularies	Code lists	Glossaries	Identifiers	
TECHNICAL				
Network for data transport	Interconnection architecture	Standards for data exchange	Security	

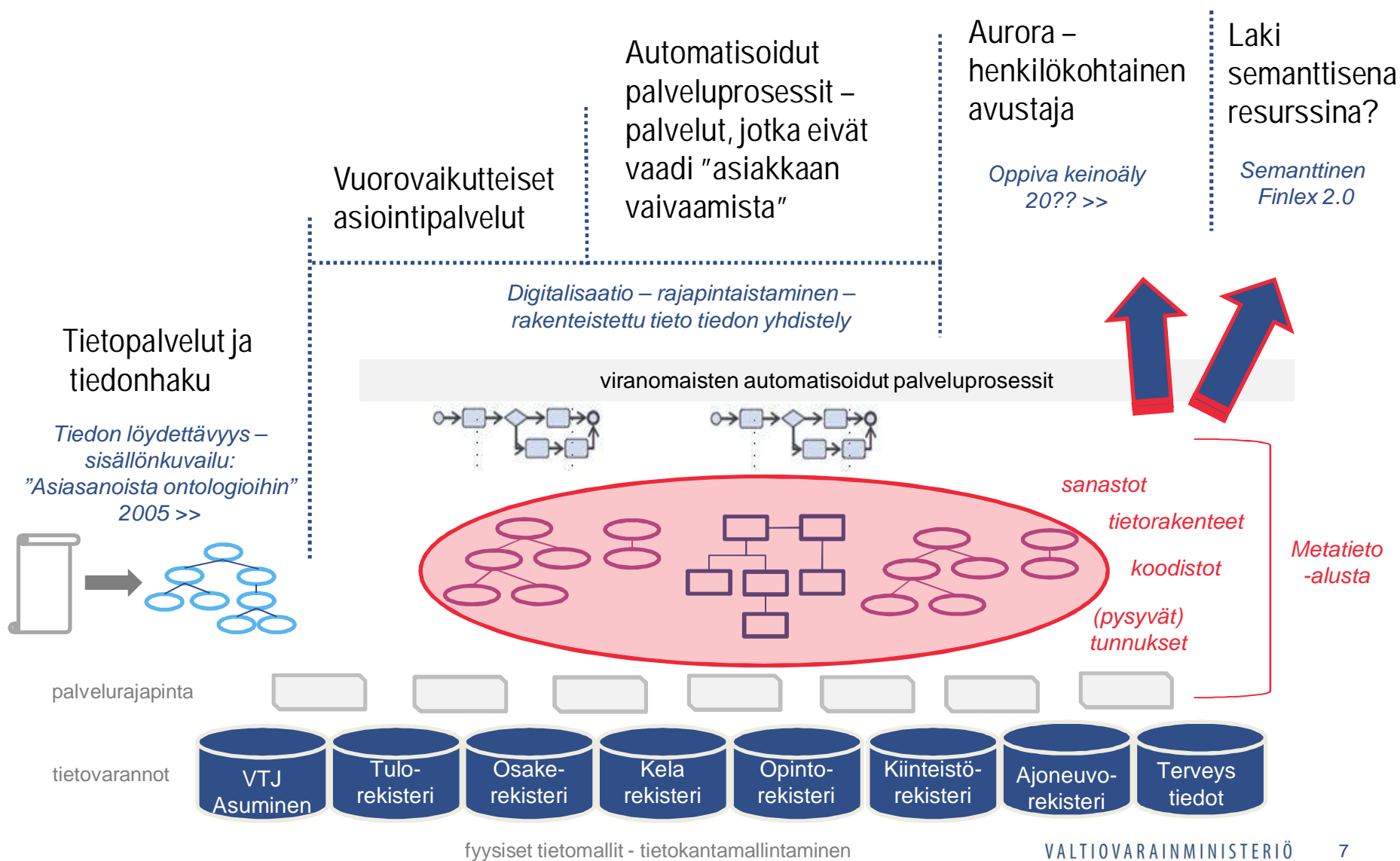

Lähteet: https://ec.europa.eu/isa2/eif_en & https://ec.europa.eu/isa2/library/access-base-registries-good-practices-building-successful-interconnections-base-registries_en

YTI-hankkeen toimenpiteet ovat
EIF-kehityksen kansallista soveltamista ja
toimeenpanoa.

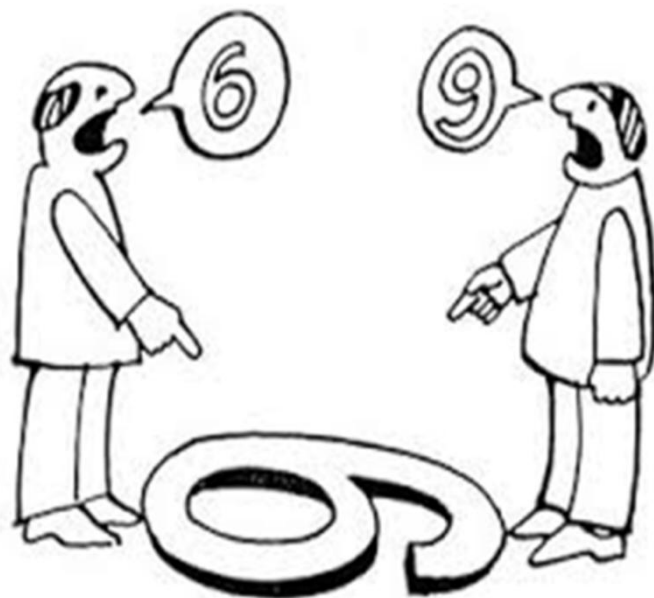

Semanttisen yhteentoimivuuden käyttötapaukset

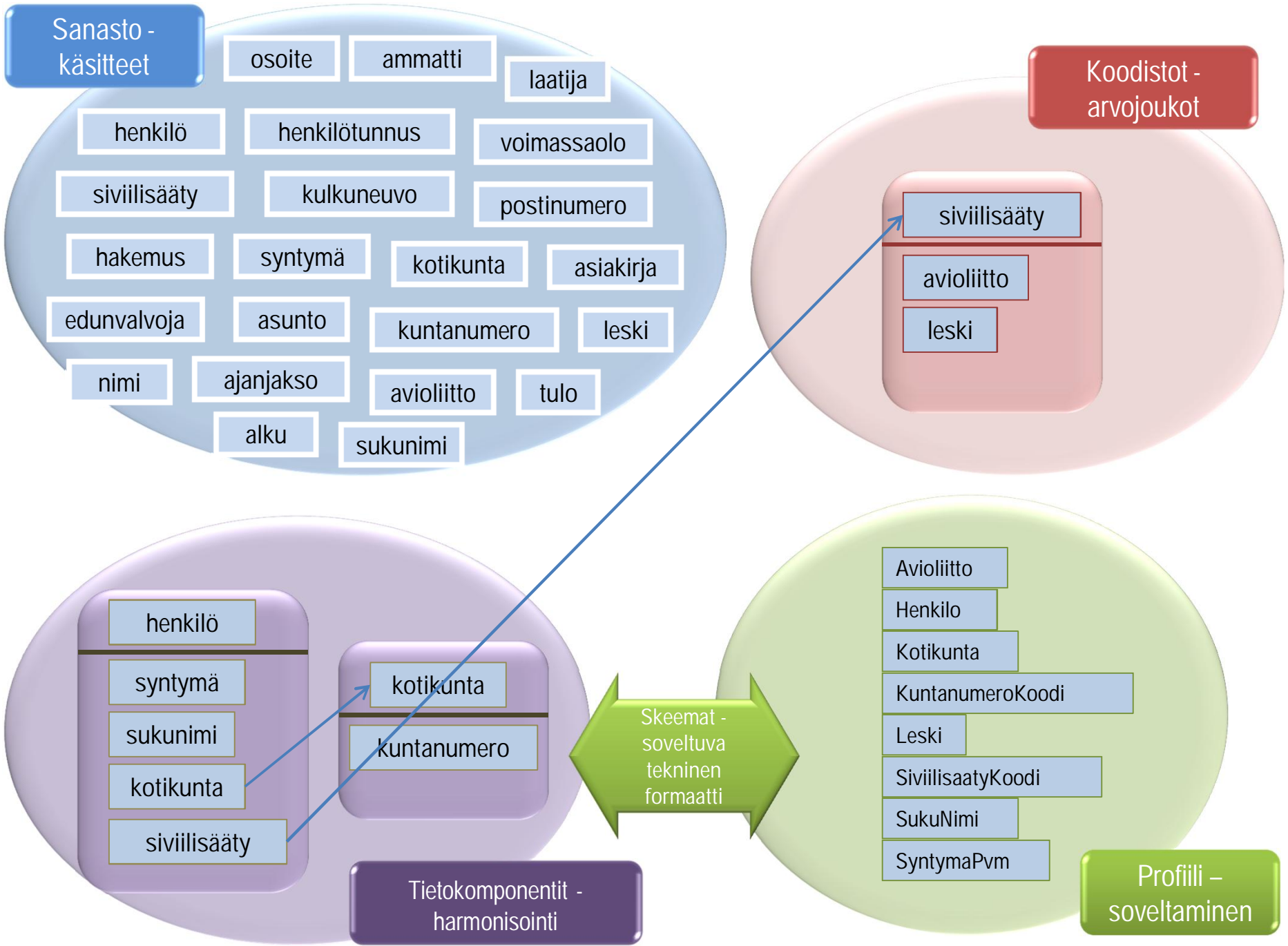
Memorandum of Understanding

- Palvelut, toiminta ja päätöksenteko koostuvat suurelta osin tiedosta ja perustuvat tietoon.
- Tietoa voimme hallita vain, jos tiedämme mitä tietoa hallitsemme.
- Kaikki kielet ovat **sopimuksia** (konventioita) – siten myös kaikki tiedon mallintaminen.
- Tiedosta tulee olla yhtenäinen käsitys läpi prosessien, läpi organisaation ja organisaatorajojen yli, läpi koko julkisen hallinnon.

*Tiedon ja merkityksen
kontekstuaalisuus
huomioon ja näkyväksi.*

Jotain uutta –

Jotain kansainvälisesti kiinnostavaa

- ”Y” menee muutaman askeleen pidemmälle kuin kansainvälisissä yhteentoimivuuden standardeissa: *määrittelee menetelmän ja välineet dokumentoida yhteisten ”sanastojen” (koneluettavien ontologioiden) käytön soveltamisprofiileina ja siltaa yhteentoimivuuden teknisellä tasolla myös JSON & XML -skeemamäärittelyille. Lisäksi se systematisoi käsitteiden määrittelyn hyödyntämällä terminologisen sanastotyön analyysimenetelmää.*

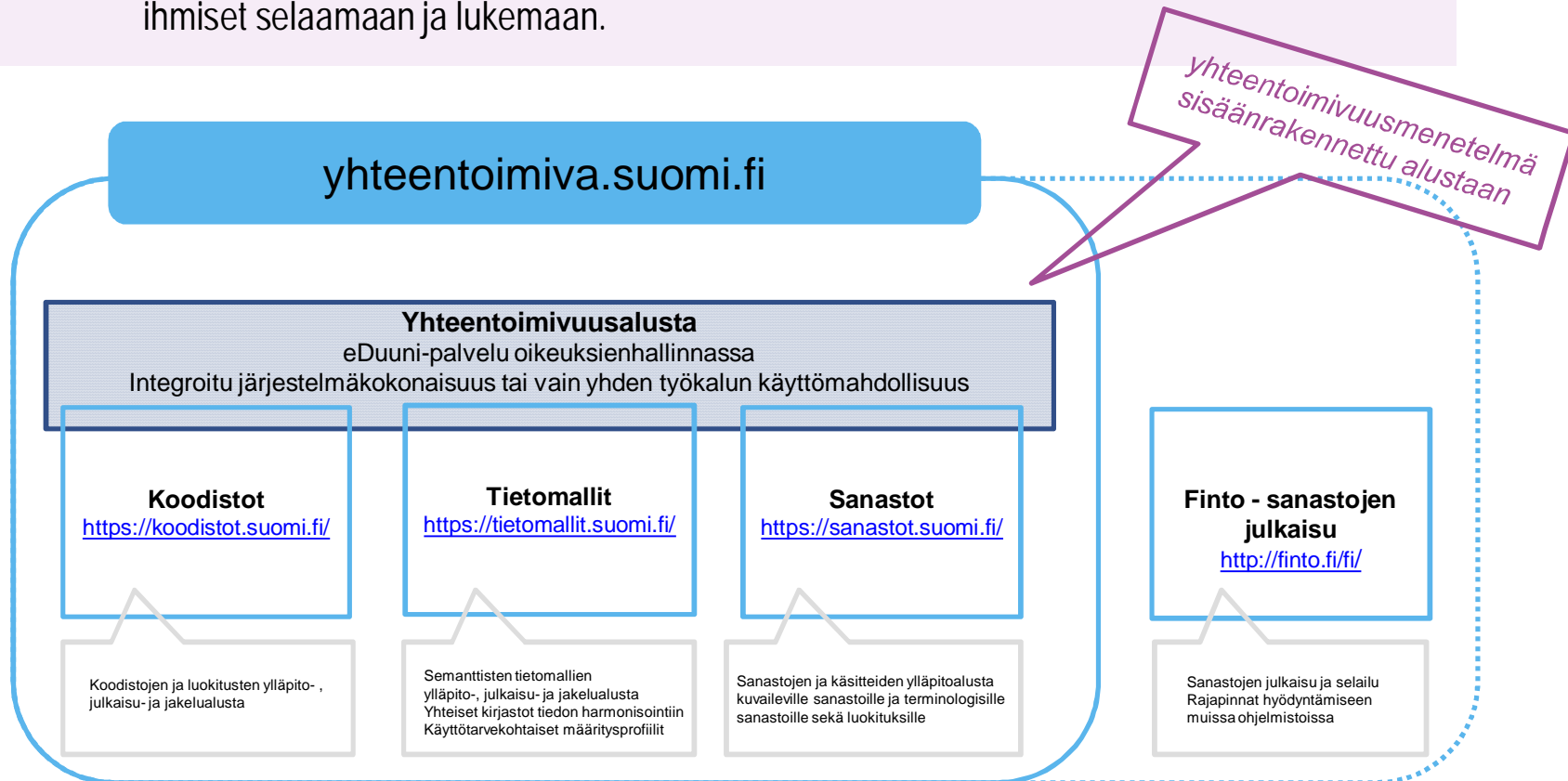
Tervehdys Y!
Träffa Y!
Meet Y!

Nykyaikainen, älykäs ja yhteiskäyttöinen alusta tietomäärittysten – metatiedon – hallintaan. Perustana linkitetyn datan ja semanttiset teknologiat sekä W3C:n tekniset standardit. Määrittysten välinen formaali linkitys URI-tunnisteilla.

Määrittysten syntyä dataverkko, jonka sisältöä koneet pystyvät prosessoimaan – ja ihmiset selaamaan ja lukemaan.

*Kehitystyö jatkuu – vaikuta osallistumalla!
Alustan työkalut kokeiltavissa kehitysympäristössä!
Sisällöt täydentyvät toimijoiden yhteistyössä*

- määrittely yhdessä sanastotyön ammattilaisten kanssa
- Sanaston voi tuoda CSV-muodossa
- Synonyymit näytetään suositettavan termin yhteydessä ja ne on ryhmitelty kielittäin
- Kielen variantin kielikoodin näyttäminen on mahdollista
- Käsitteelle generoidaan yksilöllinen URI-tunniste automaattisesti
- Visualisoinnin automaattinen generointi

ETUSIVU > KIRA - KIINTEISTÖ- JA RAKENNUSALAN KESKEINEN SANASTO > ASUNTO-OSAKEYHTIÖ

KIRA - Kiinteistö- ja rakennusalan keskeinen sanasto

Näytä sanaston tiedot Kaikki

AAKKOSELLINEN HIERARKINEN KÄSITEVALIKOIMA

Hae käsitettä

- asuintalvaraus
- asumisoikeusyhteisö
- asunto
- asunto-osakeyhtiö**
- asuntokanta
- autopaikkamääräys
- elinkaariarviointi
- elinkaarikustannus
- energiaselvitys
- energiatalouden selvitys
- energiatoteutusluokka
- energiatodistus
- ennakoimaton korjaus
- haitta-ainearvio
- haitta-ainetutkimus
- hallinta- ja ylläpito
- hankesuunnittelu

asunto-osakeyhtiö

Luonnos

Suosittava termi

- FI** asunto-osakeyhtiö >
- EN** limited liability housing company >

Synonyymi

- EN** housing company >
- EN** condominium >
- FI** as.oy >
- FI** taloyhtiö >

Määritelmä

- FI** osakeyhtiö, jonka yhtiöjärjestyksessä määrätynä tarkoituksena on omistaa ja hallita vähintään yhtä sellaista rakennusta tai sen osaa, jossa olevan huoneiston tai huoneistojen yhteenlasketusta lattiapinta-alasta yli puolet on yhtiöjärjestyksessä määrätty osakkeenomistajille asuinhuoneistoksi ja jonka osakkeet tuottavat omistajalleen oikeuden hallita yhtiöjärjestyksessä määrättyä huoneistoa tai muuta osaa yhtiön hallinnassa olevasta rakennuksesta tai kiinteistöstä (1)

Huomautus

HIERARKINEN KOOSTUMUS ASSOCIATIIVINEN

- kuvataan tietosisältöjä tavalla, jossa tiedon merkitys voidaan sanastojen avulla määritellä ja tunnisteiden avulla koneluettavasti välittää
- luodaan rajattuja tietomäärittelykokonaisuuksia, niin kutsuttuja soveltamisprofileja, jotka kuvaavat tietojärjestelmän tietosisällön, esimerkiksi rajapinnan toteutukseen. Määrittelyksen lataaminen tarpeenmukaisessa teknisessä formaatissa.
- Määrittelyä harmonisoivat yhteiset kirjastot laajasti hyödynnettävissä.
- Tietomallit ovat sekä ihmis- että koneluettavia
- Koodistot hyödynnettävissä arvojoukkoina

Julkishallinnon tietokomponentit Sisäitö suomeksi ▾

LUOKKA ATTRIBUUTTI ASSOSIAATIO

- Henkilö
- Julkinen organisaatio
- Jäsenyys
- Kauppa
- Kieli
- Kohderyhmä
- Koodi
- Liikenneväline
- Liite
- Maksu
- Nimike
- Organisaatio**
- Osoite
- Osoitetarkenne
- Osoitetieto
- Palvelu
- Rekisteröity organisaatio
- Rooli
- Sopimus
- Tapahtuma
- Todistus
- Toimija

Organisaatio

Näytä historia Lataa ▾

Luokan tiedot

Luokan nimi ①
Organisaatio

Kuvaus ①
tiettyä toimintaa varten perustettu sosiaalinen järjestelmä, jolla on määritellyt tavoitteet ja tarkoituksellisesti luotu rakenne

[MISSING]: Status
Keskenäinen

Tietokomponenttikirjasto ①
Julkishallinnon tietokomponentit

Vastaavat luokat ①
org:Organization

Luokan tunniste ①
jhs:Organisaatio

Yläluokka ①
kmr:Toimija

organisaatio

Käsitteen määrittelmä ①
tiettyä toimintaa varten perustettu sosiaalinen järjestelmä, jolla on määritellyt tavoitteet ja tarkoituksellisesti luotu rakenne

Sanasto
JHSmeta

koodistot.suomi.fi

- Koodin ja koodiston voi lisätä ja muokata käyttöliittymässä
- Koodiston voi tuoda CSV- tai Excel-muodossa
- Koodista ja koodistosta saa näkyviin metatiedot
- Koodistolle voi lisätä lisenssin
- Koodin ja koodiston voi linkittää ulkoiselle sivulle
- Koodistoa voi hakea vapaatekstihaulla
- Hakutuloksen voi rajata rekisteri-, organisaatio-, tila- ja luokitustiedoilla
- Koodiston voi ladata CSV- tai Excel-muodossa
- Avointen jakelurajapintojen toteutus ja dokumentointi

ETUSIVU > KOODISTO : SALASSA PIDETTÄVIEN ASIAKIRJOJEN LUOKITTELU

Salassa pidettävien asiakirjojen luokittelu

Voimassa oleva

Rekisteri: Testirekisteri Luokitus: Valtioneuvosto ja julkinen sektori Organisaatio: Testiorganisaatio

FI Lataa

KOODIT TIEDOT

- suojaustaso I - ERITTÄIN SALAINEN
- suojaustaso II - SALAINEN
- suojaustaso III - LUOTTAMUKSELLINEN
- suojaustaso IV - KÄYTTÖ RAJOITETTU

Koodistot

Verkkopalvelun kehittämisestä vastaa Väestörekisterikeskus

Tietoa verkkopalvelusta
Tietosuojaseloste
Ota yhteyttä

Lähdekoodi on lisensoitu EURL-1.2 -lisenssillä.

Finto

- vuonna 2017 kehitetty julkaisumahdollisuuksia monimutkaisemmille resursseille, esimerkiksi terminologiset sanastot
- Visualisoinnin erikoistapaus: UML-kaaviot terminologisten sanastojen luettavuuden helpottamiseksi (ISO 24156-1:2014: *Guidelines for using UML notation in terminology work*)

finto Suomalainen asiasanasto- ja ontologiapalvelu

Sanastot Tietoja Palaute Ohje | på svenska in English

Tietotermit

Sisällön kieli suomi Hae

Aakkosellinen Hierarkia

A D E H I J K L M O P R S T V Y

tiedon rikastaminen → tiedonlouhinta
tiedon säilytys
tiedonhaku
tiedonhallinta
tiedonhankinta
tiedonlouhinta
tiedonrikastus → tiedonlouhinta
tieto
tietoaineisto
tietoala
tietoammattilainen
tietoasiantuntija
tietojohtaminen
tietojohtaminen (tutkimusala)
tietojärjestelmien yhteentoimivuus → yhteentoimivuus
tietojärjestelmä
tietokulttuuri
tietoperustainen päätöksenteko
tietopolitiikka
tietoprosessi
tietopääoma
tietosisältö
tietostrategia
tietosuoja
tietotalous
tietoteollisuus
tietotilinpäätös
tietoturva → tietoturvaluisuus
tietoturvaluisuus
tietotyö
tietotyöntekijä

KÄYTETTÄVÄ TERMI tietovaranto

MÄÄRITELMÄ tiettyä tarkoitusta varten muodostettu, loogisesti tai fyysisesti yhteenkuuluvien tietojen muodostama tietoaineisto tai tietoaineistojen kokoelma

ALAKÄSITTEET rekisteri

ASSOSIATIIVISET KÄSITTEET tietoaineisto

LÄHDE Tietotermit

MUUNKIELISET TERMIT
information resource englanti
informationsresurs ruotsi
kunskapsresurs
datalager

URI http://urn.fi/URN:NBN:fi:au:tt:t48

Lataa tämä käsite: RDF/XML TURTLE JSON-LD

Näytä selite

Tietoaineistot

```
classDiagram
    class tietovaranto {
        tiettyä tarkoitusta varten koottu, loogisesti tai fyysisesti yhteenkuuluvien tietojen muodostama tietoaineisto tai tietoaineistojen kokoelma
    }
    class aineisto {
        yksilöllä oleva, tallennettu tieto tai esineistä muodostuva kokoelma
    }
    tietovaranto --> aineisto
```


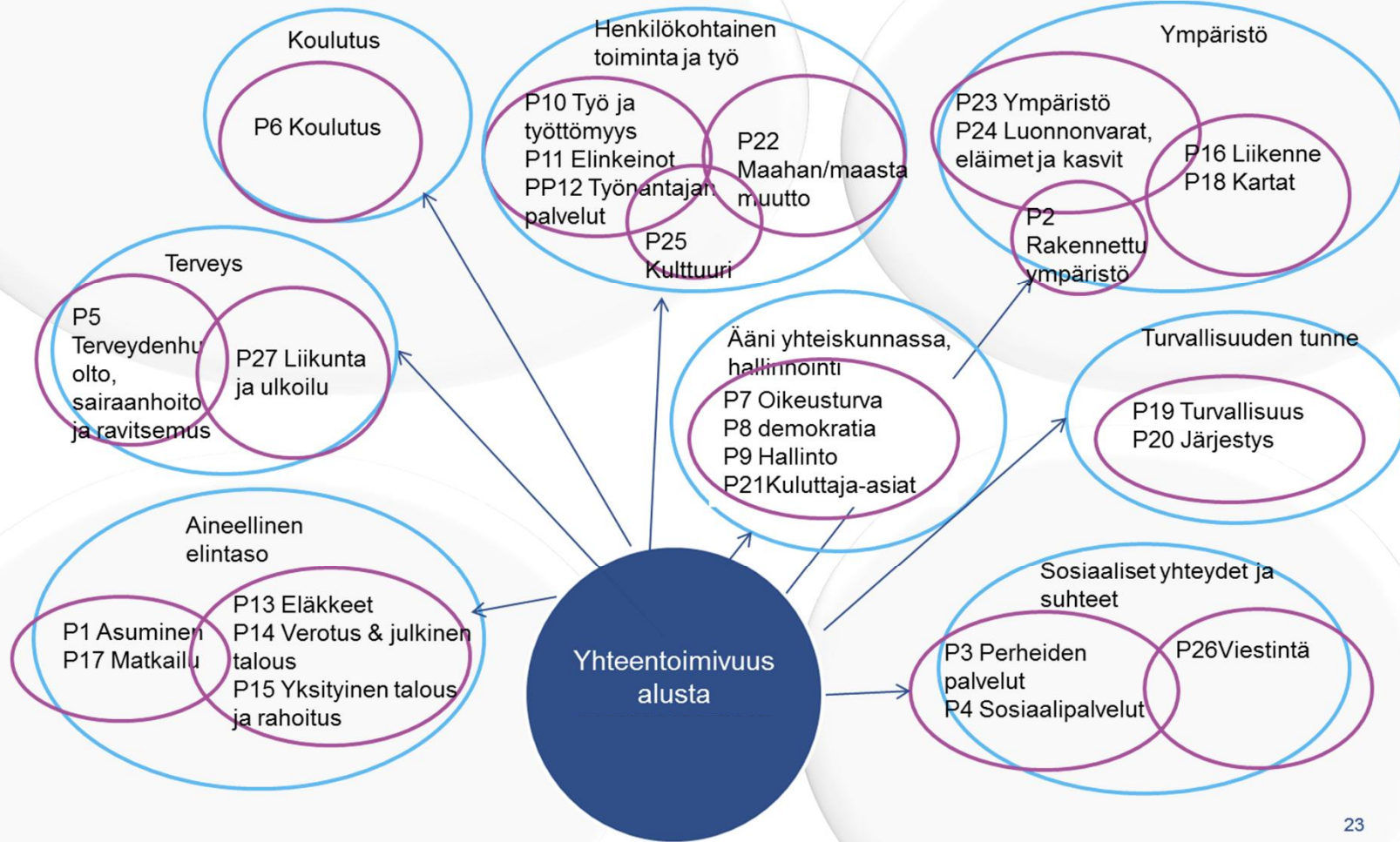
Yhteentoimivuusalusta on avattu käyttöön.
Tarvitsee muistaa vain yksi osoite:
yhteentoimiva.suomi.fi

Ole yhteydessä YTI-tiimiin! – yhteentoimivuus@vrk.fi

Kokeile myös Slack-kanavaa: yhteentoimivuus.slack.com
Voit liittyä Slack-kanavaan lähettämällä yllämainittuun osoitteeseen sähköpostiviestin,
josta ilmenee nimesi ja organisaatiosi.

Tietoalueet yhteistoiminnan kehiksenä?

Semanttinen yhteentoimivuus ja metatiedot ovat merkittävä ja konkreettinen osa digitaalisia palveluita ja tietovirtoja.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Ota yhteyttä – osallistu, vaikuta!

Suvi Remes
erityisasiantuntija
projektipäällikkö, Yhteinen tiedon hallinta -hanke
etunimi.sukunimi@vm.fi
@SuviRemes

puh. 0295 16001 (vaihde)
vm.fi / Hankkeet ja säädösvalmistelu / <http://vm.fi/yhteinen-tiedon-hallinta>

